

KONKURS
„MOJA WIEŚ-MOJE MIEJSCE II”

Cynthia Sieroń

PG ZĘBOWICE

Dolina krzizów

Kwiecień 2011r.

Nasa ziemia je łobsypano krzizami. To, ze ich je tak duzo to mie naprawdę zaciekawioło i chciałach poznać jake tejmnice kryjom. Ale zacło się od tego ze jak bołach bajtlym to siadałach koło kachłołka i suchałach jak mój ołpa opowiadał mi śpruchy na tymat krzizow. Jo to uwielbiała. Mój ołpa miał pod swojom opiekom jeden krziz, co boł zwionzany z jego rodzinom. Co kilka lot go odnowioł, lubiołach mu przy tym pomagać, a to Ponbocka pomalować a to zaś krziz.

Krzize w Łance

W Łance som trzi krzize. Ludzie podzielili Łanka na Mało i Srogo. No to wienc jedyn je na końcu Małyj Łanki, na ściesce rowerowej Łanka-Poliwoda.

Nieftorzi godajom na niego butzkowy krziz, bo je łon na terynie Butzkowni. Jego historia je mocno zwionzano z historiom młyna, ftory boł kedyś na tym terynie. Gospodorz tego młyna pod koniec XVIII wieku pozycół srogie pieniondze łod jednego chopa z Chudoby. Nie chcioł ich łoddać, wienc chop z Chudoby łoddoł spor do sondu. Kedy gospodorz jechoł z sondu, po przegranyj sprawie, społd z brycki i się zabiol na miejscu, prowadopodobnie dostoł herzślagu. Na miejscu, kaj się zabiol postawiono krziz, pora razy zmieniali

strona, ale terozki stoi po prawyj stronie. Drzewo boło zmieniane dwa abo trzi razy, roz nawet prze mojego ołpy, ale Pon Bocek je dalej taki som ino odmalowany. Roz w roku w maju odbywo się przy nim majowka, kaj zbierajom się ludzie z prawie całej gminy, a niekedy nawet spoza niej.

Drugi z krzizów w Łance je na końcu Srogiej Łanki, ale mo on symbolika dlo całej wsi. Ludzie postawili go w połowie 1963 roku, na drodze Łanka – Radawie, dawnij Łanka-Bąkownia. Postawili go, zeby Pon Bocek pilnowoł cało wieś przed choroboma.

Trzeci krziz je przy drodze powiatowej Łanka-Radawie. Dołokoła niego som pola i drzewa. Prołwdopodobnie krziz boł przeniesiony z likwidowanego cmentorza, wtory boł kiedyś koło

kościola. Nas boły farołrz ks.Pokora pedzioł, ze krziza je skoda , bo na tym cmytołrzu byli pochowani bogaci Niemcy i sołtys z Łanki, pan Barowski ugodoł się z właścicielkom pola, na ftorym tera je krziz, zgodzili się postawić tyn krziz. Dąwniej to łon stoł przy polnyj drodze, tera to jus je asfalt. We dni krzizowe idzie do tego krziza procesja.

Krziz na Bonkowni

Dąwnij ludzie i tera tez stawiajom krzize na skrzizowaniach, bo wierzom ze bez to Bóg pilnuje kierowcow, co by bezpiecznie jechali. Na Bonkowni je skrzizowanie drog Zymbowice-Radawie, z drogom Łanka-ul.Wiejskoł. Przez to tez ludzie postawili tam krziz.

Krzize na Radawce

Na Radawce som dwa krzize. Krzize powstały wiela lot tymu. Do kazdego z nich je jakoś

legynga. Jedyn z tych krzizow stoi na pocontku Radawki, a drugi w środku. Legynda piyrsego krziza gosi , ze na placu dzisiejszego bagna, niedaleko krziza, stoła kacma.

W Wielki Piontek ludzie nie usanowali wielkiego postu, bawili się, pili i tańcowali. Jak wybioła północ, to przisła srogo burza , ale biesiadnicy się nie wystraszyli i bawili się dalyj. Naroz ziemia się začła czyńś i kacma się zapadła pod ziemia mit z ludźmi. Kacma znikła bez śladu. Familie łod nieboscykow postawili niedaleko krziz.

Je on co jakiś cas odnowiany. Ostatni ros boł on odnowiony przez familia Warzechow, ftorzi miyskajom nieopodal. Co

roku we dni krzizowe idzie procesja błagalno do tego krziza o urodzaje.

Zaś legynda drugiego krziza gosi , ze tak pod wiecor kozdego dnia, jak ftoś jechoł na kole, abo soł piechty, to pojawiwoł się na drodze corny pies z kulom łognia w pysku. Zeby zniknoł i wyincyj nie strasoł, to ludzie musieli porzykać się i przezegnać. Jak chopy postawili krziz, tak tez się jus tyn pies nie pokazywoł.

Krziz w Radawiu

Krzysztof stoi na tak zwanym Łosiedlu. Ludzie postawili go, zeby Pon Bocek pilnowal cało wieś przed złymi duchoma i choroboma. Je łon łodnowiany co pora lot. Co roku idzie do niego procesja we dni krzizowe.

Zawsze zech myślała camu tyła tych krzizow u nos je we wsiach, ale w skole pedzieli ze takol to uroda nasych ślonskich ziem. Na pewno je to piykne i trza o tym pamiyntac. Bardzo ciynsko juz tera dowiedziec sie tych historii, a niedugo zodyn juz ani sie nie spytol.

Materiały:

Wywiady przeprowadzone z :

- p. Iwoną Grabowską

-p. Anną Szmolką

-p. Anną Baron